

33. СПІЛЬНІ ПІДПРИЄМСТВА ТА ЇХ ЗНАЧЕННЯ ДЛЯ РОЗВИТКУ УКРАЇНИ

А.В. Москаленко

Національний університет харчових технологій

В ринкових умовах господарювання, економіка України та її зв'язки з іноземним капіталом знаходяться все ще на стадії формування, а нормативна база активно приводиться у відповідність сучасним вимогам. В цих умовах, особливої уваги заслуговують спроби залучення в країну прямих іноземних інвестицій і створення спільних підприємств (далі по тексту — СП).

У вітчизняній економічній літературі під терміном «спільне підприємство» розуміють одну з форм міжнародного співробітництва, яка є юридично закріпленою угодою між суб'єктами господарювання різних країн про створення самостійної організаційної одиниці, в межах якої партнери домовляються про часткове об'єднання всіх видів ресурсів, спільне виконання певних видів діяльності та пропорційний розподіл прибутку і ризику [2].

Господарським кодексом не визначено тлумачення та статус спільного підприємства як одного із видів підприємств. Проте, ним не заборонено їх ство-

рення, оскільки передбачено можливість визначення видів підприємств іншими законодавчими актами.

Закон України «Про зовнішньоекономічну діяльність» регламентує поняття і статус «спільного підприємства» як підприємств, які базуються на спільному капіталі суб'єктів господарської діяльності України та іноземних суб'єктів господарської діяльності, на спільному управлінні та на спільному розподілу результатів та ризиків [1].

Окрім закону України «Про зовнішньоекономічну діяльність» роботу спільних підприємств в Україні регулює закон «Про режим іноземного інвестування» та інші, постанови Кабінету Міністрів, нормативні акти Національного банку України, Міністерство фінансів України та інші.

Головна мета створення спільних підприємств в нашій країні — це широке залучення прогресивних іноземних технологій, додаткових матеріальних та фінансових ресурсів, управлінського досвіду, тощо.

Необхідність створення СП обумовлена тим, що спільне підприємництво сприяє інтеграції країни в систему світового економічного господарства та відіграє значну роль у формуванні ринкової інфраструктури.

Як наслідок, іноземні інвестори отримують переваги від функціонування СП, що полягають в можливості отримати більший доступ до внутрішнього ринку країни, де розташовується СП, ніж за умов імпорту, який стримується нестачею вільно конвертованої валюти і ресурсів країни, які стають доступнішими для них.

На сучасному етапі СП функціонують переважно в галузях внутрішньої торгівлі (22,4 %), харчової промисловості (14,5 %), машинобудуванні і металообробці (12,8 %), чорній і кольоровій металургії (5,0 %), зовнішній торгівлі (4,4 %), транспорті і зв'язку (4,1 %), легкій промисловості (4,0 %), хімічній промисловості (3,9 %), будівництві (3,7 %).

За даними Державної служби статистики України, обсяг прямих іноземних інвестицій в економіку України станом на 1 квітня 2014 року склав \$52,179 млрд, що на \$6,207 млрд, менше від показника на початку року. Основними інвесторами України залишаються такі країни: Кіпр — \$16,534 млрд, Німеччина — \$6,033 млрд, Нідерланди — \$5,523 млрд, Російська Федерація — \$3,538 млрд, Австрія — \$2,891 млрд, Великобританія — \$2,401 млрд, Британські Віргінські Острови — \$2,225 млрд, Франція — 1,783 млрд, Швейцарія — \$1,320 млрд, Італія — \$1,101 млрд. На ці країни припадає понад 83 % загального обсягу прямих інвестицій [3].

Дослідивши розвиток створення спільних підприємств в Україні, можна відмітити незначний рівень обсягу іноземних інвестицій.

Основними перешкодами цьому виступають: недостатні наробки податкової, амортизаційної та інвестиційної політики; відсутність надійних інструментів захисту інвесторів від можливості втрати частини інвестицій; труднощі в отриманні кредитів зі сторони іноземних суб'єктів інвестування, тощо.

Сьогодні Україна намагається інтегруватись у світову систему господарювання, і тому веде перемовини щодо глибокої та всеосяжної зони вільної торгівлі, а головна вигода України від підписання договору про асоціацію — це створення Зони вільної торгівлі з Європейським Союзом.

Доречно відмітити, що співробітництво з іноземними інвесторами впливає на науково-технічний розвиток економіки, створення нових можливостей для наближення виробництва до рівня розвинених країн світу, що можна вважати позитивними перевагами від створення підприємств такого виду.

Нажаль, постійні зміни в законодавстві, недосконала процедура юридичного оформлення інвестицій і високі податки — це умови, що не дають можливості створювати нові спільні підприємства та розвивати інвестиційну діяльність.

Тому державна політика України, постійно удосконалює та розробляє нові заходи щодо залучення інвестицій і націлена на підписання договору про асоціацію з надією розвитку економіки й покращення життя людей.

ЛІТЕРАТУРА

1. Закон України про зовнішньоекономічну діяльність (ст.1) м. Київ, 16 квітня 1991 року N 959-XII (Із змінами, внесеними згідно із Законом N 2157-IV від 04.11.2004.

2. Дмитренко А.В. Роль спільних підприємств з іноземними інвестиціями у розвитку економіки України / А.В. Дмитренко // Економічний форум. — 2011. — 3. — С. 148-157.

3. Офіційний сайт Державного комітету статистики. [Електронний ресурс]. — Доступний з <http://www.ukrstat.gov.ua>.

4. Угода про асоціацію асоціацію України з ЄС. [Електронний ресурс] — Доступний з http://www.kmu.gov.ua/control/publish/article?art_id=246581344.

Науковий керівник — Т.В. Луцька, канд. екон. наук.